

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 บัญญัติไว้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มีหลักในการจัดการศึกษา โดยกำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ ด้านงบประมาณการบริหารบุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง โดยมุ่งหวังว่าจะสามารถแก้ปัญหการบริหารและการจัดการศึกษา ซึ่งมีปัญหาเรื่องการรวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง ปัญหาการขาดเอกภาพทั้งด้านนโยบายและการบริหาร ปัญหาการขาดประสิทธิภาพของการประกันคุณภาพการศึกษา ปัญหาการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัญหาการขาดการพัฒนา นโยบายอย่างต่อเนื่อง และปัญหาการขาดความเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544) สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องทำหน้าที่บริหารจัดการศึกษารูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ หลักการดังกล่าวตรงกับแนวคิดหลักในการจัดการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) กล่าวไว้ “เป็นการศึกษาเพื่อคนทุกฝ่าย (Education for all) และทุกคนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for education) อันเป็นหลักการพื้นฐานที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก”

หัวใจของการพัฒนาการศึกษา คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ยึดหลักและกรอบแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งพัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมทั้งพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพใน 3 ด้าน คือ เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน นำสู่ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) และนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลักสามประการ คือ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา ซึ่งได้กำหนดประเด็นสำคัญของระบบการศึกษาและเรียนรู้ที่ต้องการปฏิรูปอย่างเร่งด่วน 4 ประการ

พร้อมกลไกเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติเป็นกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ดังนี้ 1) พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้ผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ มีสมรรถนะและความรู้ความสามารถ 2) พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาระบบผลิตครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา การใช้ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา 3) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ สำหรับการศึกษและการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและมีคุณภาพ 4) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้สถานศึกษา พัฒนาระบบบริหารจัดการมีความโปร่งใส เป็นธรรม และมีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ให้มากขึ้น และพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่ ส่งเสริม สนับสนุน รับผิดชอบ ดูแลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึง โดยมีสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอยู่ภายในการกำกับดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภายใต้การอำนวยการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่ รับผิดชอบให้บริการการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำแผนที่โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั่วประเทศ (School mapping) โดยพบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจุบันมีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) ได้จัดทำแผนที่โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั่วประเทศ (School mapping) โดยพบว่า โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ปัจจุบันมีทั้งหมด 31,508 โรงเรียน เป็นระดับประถมศึกษา 29,054 โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา 2,361 โรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์ 50 โรงเรียน และศึกษาพิเศษ 43 โรงเรียน มีโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คน อยู่ทั้งหมด 14,397 โรง

สถาบันครอบครัวถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของผู้ปกครองไม่ได้จำกัดเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูเท่านั้น แต่รวมไปถึงการให้การสนับสนุนทางด้านการศึกษาแก่บุตรหลานตน และการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาที่โรงเรียนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์สู่คุณภาพของผู้เรียน แต่เนื่องจากสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาส่งผลให้การดำเนินชีวิตของครอบครัวแต่ละครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป จากเดิมที่พ่อ-แม่ผู้ปกครองมีเวลา ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานอย่างเต็มที่ แต่ปัจจุบันไม่สามารถกระทำเหมือนก่อน เพราะลักษณะของครอบครัวเปลี่ยนจากครอบครัวขยายมาเป็นครอบครัวเดี่ยว พ่อ-แม่ ผู้ปกครองมีความจำเป็นต้องออกไปประกอบอาชีพต่างๆ นอกบ้านเพื่อหารายได้ช่วยเศรษฐกิจของครอบครัว ด้วยเหตุนี้สถานศึกษาจึงเป็นทางเลือกที่ผู้ปกครองต้องการให้เป็นตัวแทนในการฝึก อบรม สั่งสอนบุตรหลานให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพต่อไป ในการเลือกสถานศึกษา

ให้กับบุตรหลานผู้ปกครองแต่ละคนมีแนวทางเลือกที่แตกต่างกัน เพราะบุตรหลานยังเลือกโรงเรียนด้วยตัวเองไม่ได้ ถึงแม้ผู้ปกครองไม่ได้เลือกสถานศึกษาให้แก่ตนเองแต่เป็นการเลือกเพื่อบุตรหลานที่อยู่ในความอุปการะแต่ผู้ปกครองมีสิทธิ์ในการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาใดที่ตนต้องการ ซึ่งอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสมตรงกับความพึงพอใจของตน การตัดสินใจของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่จะเลือกสถานศึกษาใดจำเป็นจะต้องพิจารณาจากหลายประการ อีกทั้งผู้ปกครองแต่ละท่านมีคุณลักษณะแตกต่างกัน จึงมีบรรทัดฐานในการตัดสินใจแตกต่างกัน (ธรรมบุญ นวลใจ, 2541, หน้า 52) เช่น ผู้ปกครองบางท่านอาจเอาใจใส่ในเรื่องวิชาการ ในขณะที่ผู้ปกครองบางท่านสนใจเรื่องสถานที่และความปลอดภัย ดังนั้นการตัดสินใจในการเลือกสถานศึกษาให้แก่บุตรหลานนั้น ผู้ปกครองแต่ละท่านจึงมีเกณฑ์ต่างๆ ที่แตกต่างกัน เช่น ด้านโรงเรียน ด้านบุคลากร ด้านค่านิยมของผู้ปกครอง เกณฑ์ต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญในการตัดสินใจในการเลือกสถานศึกษาให้บุตรหลานของตน

สถานศึกษาขนาดเล็กของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ที่ได้รับการพัฒนาระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก มีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) แต่หลายแห่งยังประสบปัญหาเรื่องชุมชนขาดความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาและคุณภาพของโรงเรียน จึงไม่ส่งบุตรหลานเข้าเรียน ทำให้จำนวนนักเรียนในแต่ละปีการศึกษาลดลงอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยต้องการทราบถึงการตัดสินใจของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีให้กับบุตรหลานของตนว่ามีแนวโน้มไปทิศทางใด เพื่อที่จะปรับวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาต่อไป ซึ่งการได้ทราบองค์ประกอบที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องต่อความนิยมของผู้ปกครองในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในสถานศึกษาจะทำให้สถานศึกษาได้ปรับปรุงพัฒนาแผนงานด้านต่างๆ เพื่อจะได้ปฏิบัติภารกิจทางการศึกษาที่สังคมให้การยอมรับและมอบความไว้วางใจให้แก่สถานศึกษาในการให้การศึกษาต่อผู้เรียนในทุกระดับการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เสี่ยงสะท้อนจากผู้ปกครองนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญเป็นการให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอีกรูปแบบหนึ่ง

จากแนวคิดและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นข้อมูลพื้นฐานต่อการวางแผนการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กเพื่อสนองความต้องการของชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านโรงเรียน ด้านบุคลากร และด้านค่านิยมของผู้ปกครองที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านโรงเรียน ด้านบุคลากร และด้านค่านิยมของผู้ปกครองที่เป็นตัวพยากรณ์อย่างมีนัยสำคัญของการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านโรงเรียน ด้านบุคลากร และด้านค่านิยมของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
2. ปัจจัยด้านโรงเรียน ด้านบุคลากร และด้านค่านิยมของผู้ปกครองสามารถพยากรณ์การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 วิธีดำเนินการวิจัยแบบเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ปีการศึกษา 2558 ประกอบด้วยโรงเรียนจำนวน 12 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนมัธยมวัดใหม่สมุทรกิจวิทยาคม โรงเรียนเป็ริงวิสุทธาธิบดี โรงเรียนไผ่ดำวิทยา โรงเรียนวิทยราชภัฏรังสรรค์ โรงเรียนวัดเป็ยมณีโครธาราม โรงเรียนหนองแหนวิทยา โรงเรียนราชสาส์นวิทยา โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 5 โรงเรียนท่ามาหากินวัดโพธิ์เฉลิมรักษ์ (อนุสรณ์วันเด็กแห่งชาติ) โรงเรียนหนองไม้แก่นวิทยา โรงเรียนกอนแก้วพิทยาคม และโรงเรียนสาขาลาสุทธิราอุปถัมภ์ จำนวน 1,813 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) โดยถือว่าเป็นนักเรียน 1 คนมีผู้ปกครองเพียงคนเดียว

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ปีการศึกษา 2558 ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p. 608) จำนวน 320 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลากตามสัดส่วนเป็นตัวแทนในการเก็บข้อมูล

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น (Independent variables) ได้แก่

2.1.1 ปัจจัยด้านโรงเรียน ได้แก่ ทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่การจัดสภาพแวดล้อม การอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนและการบริการ กิจกรรมของโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ชื่อเสียงของโรงเรียน

2.1.2 ปัจจัยด้านบุคลากร ได้แก่ คุณลักษณะของผู้บริหาร ภาวะผู้นำและผู้นำ การเปลี่ยนแปลง คุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร มนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหาร คุณลักษณะของครู

บุคลิกภาพของครู ความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การดูแลเอาใจใส่นักเรียน
คุณธรรมจริยธรรมของครู มนุษยสัมพันธ์ของครู

2.1.3 ปัจจัยด้านค่านิยมของผู้ปกครอง ได้แก่ ค่านิยมเกี่ยวกับการจัดการศึกษา
ค่านิยมเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของคนขายคน ค่านิยมเกี่ยวกับความมั่งคั่ง ค่านิยมเกี่ยวกับความสะอาดสวยงาม

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่ง
บุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558

กรอบแนวคิดของการวิจัย

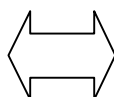
การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการศึกษาและแนวคิดจากเอกสารงานวิจัยที่
เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นกรอบแนวคิด เพื่อศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้า
เรียนในสถานศึกษา สรุปเป็นกรอบแนวคิดดังนี้

ตัวแปรต้น
(Independent variables)

1. ปัจจัยด้านโรงเรียน
 - ทำเลที่ตั้ง
 - อาคารสถานที่ การจัดสภาพแวดล้อม
 - การอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนและการบริการ
 - กิจกรรมของโรงเรียน
 - ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 - ชื่อเสียงของโรงเรียน
2. ปัจจัยด้านบุคลากร
 - 2.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร
 - ภาวะผู้นำและผู้นำการเปลี่ยนแปลง
 - คุณธรรมจริยธรรมผู้บริหาร
 - มนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหาร
 - 2.2 คุณลักษณะของครู
 - บุคลิกภาพของครู
 - ความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - การดูแลเอาใจใส่นักเรียน
 - คุณธรรมจริยธรรมของครู
 - มนุษยสัมพันธ์ของครู
3. ปัจจัยด้านค่านิยมผู้ปกครอง
 - ค่านิยมเกี่ยวกับการจัดการศึกษา
 - ค่านิยมเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของคนนายคน
 - ค่านิยมเกี่ยวกับความมั่งคั่ง
 - ค่านิยมเกี่ยวกับความสะอาดสบาย

ตัวแปรตาม
(Dependent variable)

การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีนักเรียนไม่เกิน 300 คนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ได้แก่ โรงเรียนมัธยมวัดใหม่สมุทรกิจวิทยาคม โรงเรียนเป็ริงวิสุทธิธาธิบดี โรงเรียนไผ่ดำวิทยา โรงเรียนวิทยราชูราษฎร์รังสรรค์ โรงเรียนวัดเปี่ยมนิโครธาราม โรงเรียนหนองแหวนวิทยา โรงเรียนราชสาส์นวิทยา โรงเรียนเบญจมาราชรังสฤษฎ์ 5 โรงเรียนท่ามาหากินวัดโพธิ์เฉลิมรักษ์ (อนุสรณ์วันเด็กแห่งชาติ) โรงเรียนหนองไม้แก่นวิทยา โรงเรียนก้อนแก้วพิทยาคม และโรงเรียนสาขาสุทธิราชอุปถัมภ์

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา ญาติพี่น้อง หรือผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลนักเรียนที่กำลังอยู่ในสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ปีการศึกษา 2558

ปัจจัย หมายถึง ลักษณะและสภาพการดำเนินการของโรงเรียนที่ทำให้ผู้ปกครองตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ซึ่งแบ่งปัจจัยเป็น 3 ด้าน คือ ด้านโรงเรียน ด้านบุคลากรและด้านค่านิยมผู้ปกครอง

1. ด้านโรงเรียน หมายถึง การที่ผู้ปกครองพิจารณาเลือกโรงเรียนโดยเกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ ดังนี้

1.1 ทำเลที่ตั้ง หมายถึง บริเวณรอบโรงเรียนไม่มีสถานบันเทิงหรือแหล่งอบายมุขที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในที่ที่ไม่มี เสียงดังหรือกลิ่นรบกวน และการเดินทางจากหมู่บ้านมายังโรงเรียนมีความสะดวกระยะทางไม่ไกล

1.2 อาคารสถานที่ การจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง โรงเรียนมีอาคารเรียนเพียงพอเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน อาคารเรียนมีความแข็งแรง ปลอดภัยและมีอากาศถ่ายเทสะดวก ห้องเรียนน่าเรียนมีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ บริเวณโรงเรียนได้รับการจัด ตกแต่งร่มรื่นสวยงาม อาคารและบริเวณภายในโรงเรียนสะอาดถูกสุขลักษณะ

1.3 การอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนและการบริการ หมายถึง โรงเรียนมีโรงอาหารที่ถูกสุขลักษณะ โรงเรียนมีห้องพยาบาล ครูอนามัยและเวชภัณฑ์ มีการจัดครูเวรรับ-ส่งนักเรียนทุกวัน มีการดูแลวัสดุ ครุภัณฑ์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้การได้ดีและปลอดภัย มีห้องปฏิบัติการต่างๆ ที่พร้อมใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีห้องสมุดที่สามารถให้บริการได้อย่างเหมาะสม

1.4 กิจกรรมของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการสม่ำเสมอ เช่น ตอบปัญหาวันวิทยาศาสตร์ วันภาษาไทย วันอาเซียน โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ทักษะศึกษา โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของผู้เรียน โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลายและน่าสนใจ โรงเรียนมีกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนทั้งในโรงเรียนและชุมชน โรงเรียนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง โรงเรียนมีการจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงผลการดำเนินงานและรับฟัง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากผู้ปกครอง โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาการเรียนหรือปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน โรงเรียนให้บริการความรู้ในเรื่องต่างๆ แก่ชุมชน โรงเรียนให้บริการชุมชนในเรื่องต่างๆ เช่น สถานที่ หรือวัสดุอุปกรณ์โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบอยู่เสมอ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน คณะครูให้ความสำคัญร่วมมือช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมของชุมชนเสมอ

1.6 ชื่อเสียงของโรงเรียน หมายถึง องค์กรประกอบเกี่ยวกับเกียรติประวัติที่โรงเรียนได้สั่งสมมาตั้งแต่อดีต รางวัลอันเกิดจากนักเรียน ครู ผู้บริหารและโรงเรียน ได้รับจนเป็นที่ประจักษ์ การยกย่องจากชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถิติการสอบเข้าเรียนต่อหรือประกอบอาชีพที่เป็นที่ยอมรับ การเป็นที่รู้จักของประชาชนและผู้ปกครอง

2. ด้านบุคลากร หมายถึง การที่ผู้ปกครองพิจารณาเลือกโรงเรียนโดยเกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ ดังนี้

2.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร

1) **ภาวะผู้นำและผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร** หมายถึง ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ความคิดกว้างไกล เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารอุทิศเวลา และเสียสละเพื่อผลสำเร็จของงาน ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตยรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ผู้บริหารมีความสามารถในการประสานความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ผู้บริหารความสามารถในการพัฒนาโรงเรียนได้ประสบผลสำเร็จ และผู้บริหารเป็นคนที่เชื่อมั่นในตนเอง กล้าตัดสินใจในสิ่งที่ถูกต้อง

2) **คุณธรรมจริยธรรมผู้บริหาร** หมายถึง ผู้บริหารดำรงชีวิตอย่างพอเพียง เป็นแบบอย่างที่ดี อยู่ในศีลธรรม ผู้บริหารมีความรับผิดชอบในหน้าที่ และตรงต่อเวลาอยู่เสมอ ผู้บริหารมีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ผู้บริหารมีความซื่อสัตย์ และผู้บริหารมีความยุติธรรมและเป็นประชาธิปไตย

3) **มนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหาร** หมายถึง ผู้บริหารสามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองและชุมชนและได้รับความช่วยเหลืองานในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส

2.2 คุณลักษณะของครู

1) **บุคลิกภาพของครู** หมายถึง สมรรถภาพทางร่างกาย ลักษณะท่าทางการแต่งกาย ท่วงทีวาจา กิริยามารยาท การแสดงออกทางอารมณ์และการวางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ

2) **ความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน** หมายถึง ครูใช้วิธีสอนที่หลากหลาย ทันสมัย ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน ครูใช้สื่อที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัยครูมีกิจกรรมการเรียนที่ให้นักเรียนและผู้ปกครองร่วมกันปฏิบัติ ครูให้การดูแลเอาใจใส่แก่นักเรียนอย่างเท่าเทียมกัน ครูมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เช่น การอบรม สัมมนา

3) **การดูแลเอาใจใส่ของครู** หมายถึง การให้ความรัก ความเมตตาต่อนักเรียน เป็นที่ปรึกษาปัญหาที่ดี

4) **คุณธรรมจริยธรรมครู** หมายถึง ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี อยู่ในศีลธรรม ครูมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละโดยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม ครูมีความรักและศรัทธาในอาชีพครูยึดมั่นในอุดมการณ์ของความเป็นครู ครูปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบและตรงต่อเวลาอยู่เสมอ

5) **มนุษยสัมพันธ์ของครู** หมายถึง ครูเป็นผู้มีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตรกับทุกคน ครูให้ความเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครองและนักเรียน ครูให้คำปรึกษาแก่เพื่อร่วมงานหรือผู้ปกครองในทุกโอกาส ครูมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ทุกสถานการณ์ และครูปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความจริงใจทั้งสีหน้าและท่าทาง

3. ด้านค่านิยมผู้ปกครอง หมายถึง ความรู้สึกของผู้ปกครองที่นิยมชมชอบ ยอมรับนับถือในหลักการ เรื่องราวต่างๆ หรือสภาพการณ์ใดๆ แล้วนำไปปฏิบัติ ประกอบด้วยค่านิยม 4 ด้าน ได้แก่

3.1 ค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษา หมายถึง การศึกษาสร้างคุณค่าให้กับชีวิต การสนับสนุนให้บุตรหลานได้รับการศึกษา การศึกษาจะทำให้บุตรหลานมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การศึกษาทำให้ทำงานที่ไม่ยากลำบาก

3.2 ค่านิยมเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของคน หมายถึง การนับถือคนที่ทำงานในระดับสูงเป็นเจ้านายคน การส่งบุตรหลานเข้าศึกษาทำให้ได้ทำงานเป็นเจ้านายคน การศึกษาทำให้มีคนเคารพยกย่องมีหน้ามีตาในสังคม บุตรหลานที่ได้รับการศึกษาทำให้ผู้ปกครองได้รับยกย่องจากคนในสังคม

3.3 ค่านิยมเกี่ยวกับความมั่งคั่ง หมายถึง การนับถือเงินเป็นเรื่องใหญ่ คนที่มีเงินจะได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่น การส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเป็นการแสดงความมั่งคั่งให้คนอื่นรับรู้

3.4 ค่านิยมความสะดวกสบาย หมายถึง การดำรงชีวิตที่ไม่ชอบการดิ้นรน การส่งบุตรหลานเข้าเรียนใกล้บ้าน การเดินทางสะดวก ประหยัดค่าใช้จ่าย

4. การตัดสินใจของผู้ปกครอง หมายถึงบิดา มารดา ญาติพี่น้อง หรือผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลนักเรียนที่กำลังอยู่ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ปีการศึกษา 2558 มีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ด้วยวิธีการใช้ข้อมูลต่างๆ พิจารณาการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อส่งผลให้ตนสามารถตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กเป็นอย่างยิ่ง ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ มีดังนี้

1. ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในรูปของสมการพยากรณ์
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กที่กำลังประสบปัญหาจำนวนนักเรียนลดลง ให้เหมาะสม และตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น
3. ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปพัฒนาการเรียนการสอน ปรับปรุงปัจจัยด้านต่างๆ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพ สนองความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และท้องถิ่น ยิ่งขึ้น